

Seat No. : 02171

DB-104

December-2023

B.Com., Sem.-III

203 : Taxation – 1

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figures in the right indicate the marks of questions.
(2) All questions carry equal marks.
(3) Show necessary working notes of each question as part of your answer.

1. (A) Write a note on merits and demerits of Direct Taxes. 7
1. (B) Write short note on Previous year and Assessment year. 7

OR

1. (A) Give difference between "Tax Planning and Tax Management". 7
1. (B) Write short note on : "Central Board of Direct Taxes". 7

2. (A) Mr. Denish (foreign citizen) visited India frequently for company's work. From the following information find out his residential status for the assessment year 2023-24. 7

Previous Year **No. of days stayed in India**

2017 – 18	222
2018 – 19	133
2019 – 20	190
2020 – 21	185
2021 – 22	47
2022 – 23	77

2. (B) Explain any seven fully tax exempted incomes. 7

OR

2. (A) Mr. Vikram Lender furnishes the following particulars of his income for the financial year 2022-23 :

7

	₹
(1) Pension from former employer in India (received in Australia)	2,00,000
(2) Profit from business in Australia (business controlled from India)	4,00,000
(3) Agricultural Income earned in Australia	6,00,000

Find out his total gross income for the A.Y. 2023-24

- If he is ordinarily resident.
- If he is resident but not ordinarily resident.
- If he is non-resident.

2. (B) Write short note on : Permanent Account Number (PAN).

7

3. Mr. Pragyan performs his duties in private company of Rajkot. Find out his taxable income from salary for the A.Y. 2023-24. He furnishes following information :

14

- Basic salary ₹ 80,000 p.m.
- Dearness Allowance 40% of basic salary.
- Transport Allowance ₹ 3,600 p.m.
- Bonus and commission ₹ 16,400 (Annual).
- Entertainment Allowance ₹ 2,000 p.m.
- Children Education Allowance ₹ 600 p.m. (for one child)
- The employer contribution @ 14% of basic pay towards his recognized Provident Fund.
- Interest credited to his Provident Fund Account @ 8.15% is ₹ 40,000.
- The employer has provided a chauffeur driven car of 1.8 litres cubic capacity. All expenses are borne by the employer. The car is used for office and private purpose both.
- The employer has made the following deductions from his pay :
 - Employee's provident fund contribution 14% of basic pay.
 - Professional tax ₹ 2,400 (Annual)

OR

3. (A) Mr. Ishwar retired from a private company on 28-02-2023 after completing a total service of 22 years and 8 months. He received ₹ 15,55,400 as a gratuity. During calendar year 2022 and 2023 his monthly basic salary was ₹ 90,000 and ₹ 92,500. He is not covered under the Payment of Gratuity Act. Find out his taxable gratuity for the A.Y. 2023-24. 7
3. (B) Mr. Rudra of Ahmedabad is serving in Ahmedabad Municipal Corporation with basic salary of ₹ 60,000 per month. He also gets 40% of basic salary as dearness allowance (which is added to salary for retirement benefit). He also receives 20% of basic salary as house rent allowance. He pays ₹ 17,750 per month as a rent of his residential house. Calculate exempted amount of house rent allowance for the A.Y. 2023-24. 7
4. Shri Bharat is the owner of four houses. From the following information compute his taxable income under the head "Income from House Property" for the A.Y. 2023-24 : 14

Particulars	I Chandra	II Jawahar	II Tiranga	IV Shiv Shakti
(1) Use of House	Let out for residence	Let out for business	Self-occupied	For own business
(2) Annual actual rent receivable	90,000	2,16,000	—	—
(3) Standard Rent	1,29,400	2,20,000	1,80,000	1,00,000
(4) Fair Rent	1,50,000	1,60,000	2,20,000	1,20,000
(5) Municipal Valuation	96,000	2,00,000	2,00,000	1,40,000
(6) Municipal tax paid by owner	15%	18%	5%	10%
(7) Total interest on loan for construction period	2,00,000	2,40,000	1,20,000	60,000
(8) Interest on loan for pervious year	14,500	22,500	31,500	—
(9) Unrealised Rent	7,500	—	—	—
(10) Vacancy period	2 Months	—	—	—
(11) Construction completed on	12-3-16	22-6-20	21-7-19	22-12-22

OR

4. (A) Mr. Aditya is an owner of one house which is given on rent. A loan of ₹ 20,00,000 was taken at the rate of 9% for the construction as on 1-1-2018. The construction was finished as on 1-7-2019. Entire loan was repaid on 30-9-2022. For the previous year Gross annual value of this house is ₹ 2,85,000 and municipal tax paid by tenant is ₹ 15,000. Compute his taxable income under the head "Income from House Property" for A.Y. 2023-24. 7
4. (B) Write short note on : "Gross Annual Value". 7

5. Select the correct option : (any seven)

- (1) The rate of health and education cess for the A.Y. 2023-24 is _____.
 (a) 2% (b) 3% (c) 4% (d) None of these
- (2) What is "Gujarat University" in the context of the definition of "Person" ?
 (a) Local Authority (b) Body of Individuals
 (c) Artificial Juridical Person (d) None of these
- (3) Which of the following is not an Income Tax Judicial Authority under the Income Tax Act ?
 (a) High Court (b) Settlement Commission
 (c) Central Board of Direct Taxes (d) None of these
- (4) Which of the following is Exempted Income ?
 (a) Salary Income (b) Rent of House Property
 (c) Agricultural Income (d) None of these
- (5) Liability to pay income-tax depends on _____.
 (a) Residential status (b) Members of family
 (c) Age (d) None of these
- (6) What is the full form of T.D.S. ?
 (a) Tax Deducted at Source (b) Tax Deducted from Salary
 (c) Tax Deducted from Sales (d) None of these
- (7) Uncommuted pension received by government employee is _____.
 (a) Fully taxable (b) Fully exempted
 (c) Partly exempted (d) None of these
- (8) Which of the following allowance is fully taxable for government employee ?
 (a) Dearness Allowance (b) House Rent Allowance
 (c) Entertainment Allowance (d) None of these
- (9) The maximum amount of exempted entertainment allowance for a private sector employee is _____.
 (a) ₹ 4,000 (b) ₹ 5,000 (c) ₹ 7,000 (d) None of these
- (10) Rent received by sub-tenant is taxable under _____.
 (a) Salary (b) Income from other sources
 (c) House property (d) None of these
- (11) During the construction of the House capitalised interest is deductible up to how many years after the completion of construction ?
 (a) 3 years (b) 5 years (c) 6 years (d) None of these
- (12) Unreceived rent is _____ from income of rented house.
 (a) Fully deductible (b) Not deductible
 (c) Partly deductible (d) None of these

Seat No. : _____

DB-104

December-2023

B.Com., Sem.-III

203 : Taxation – 1

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ એક સરખા છે.

(3) દરેક પ્રશ્નની જરૂરી ગણતરી તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

1. (A) “પ્રત્યક્ષ કરવેરાના કાયદા અને ગેરકાયદા” વિશે નોંધ લખો. 7

1. (B) “પાછલું વર્ષ અને આકારણી વર્ષ” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

અથવા

1. (A) “કરવેરાનું આયોજન અને કરવેરાનું સંચાલન” વચ્ચેનો તફાવત જણાવો. 7

1. (B) “સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ (CBDT)” વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

2. (A) શ્રી ડેનિશ (વિદેશી નાગરિક) કંપનીના કામથી નીચેના દિવસો દરમિયાન ભારતમાં આવેલ હતા. આ માહિતી પરથી તેઓનો આકારણી વર્ષ 2023-24 માટેનો રહેઠાણનો દરજ્જો નક્કી કરો. 7

પાછલું વર્ષ	દિવસો
2017 – 18	222
2018 – 19	133
2019 – 20	190
2020 – 21	185
2021 – 22	47
2022 – 23	77

2. (B) કોઈપણ સાત સંપૂર્ણ કરમુક્ત આવકો જણાવો. 7

અથવા

2. (A) શ્રી વિક્રમ લેન્ડરની નાણાકીય વર્ષ 2022-23ની આવક અંગેની માહિતી નીચે મુજબ હતી : 7

₹

- (1) ભારતના ભૂતપૂર્વ માલિક પાસેથી મળેલ પેન્શન 2,00,000
(ઓસ્ટ્રેલિયામાં મળેલ)
 - (2) ઓસ્ટ્રેલિયામાં કમાયેલ ધંધાનો નફો 4,00,000
(ધંધાનું નિયંત્રણ ભારતમાંથી થાય છે)
 - (3) ઓસ્ટ્રેલિયામાં કમાયેલ ખેતીની આવક 6,00,000
- નીચેના સંજોગોમાં આકારણી વર્ષ 2023-24 માટેની ગ્રોસ આવક શોધો :
- (i) જો તેઓ સામાન્ય રહીશ હોય.
 - (ii) જો તેઓ રહીશ પરંતુ સામાન્ય રહીશ ન હોય.
 - (iii) જો તેઓ બિન રહીશ હોય.

2. (B) "કાયમી ખાતા નંબર (PAN)" વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

3. શ્રી પ્રજ્ઞાન રાજકોટની એક ખાનગી કંપનીમાં કર્મચારી તરીકેની ફરજ બજાવે છે. આકારણી વર્ષ 2023-24 સંબંધિત પાછલા વર્ષની નીચેની માહિતી પરથી તેઓની પગારની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો : 14

- (1) મૂળ પગાર માસિક ₹ 80,000
- (2) મોંઘવારી ભથ્થું મૂળ પગારના 40%
- (3) વાહનવ્યવહાર ભથ્થું માસિક ₹ 3,600
- (4) બોનસ અને કમિશન વાર્ષિક ₹ 16,400
- (5) મનોરંજન ભથ્થું માસિક ₹ 2,000
- (6) બાળકોનું શિક્ષણ ભથ્થું માસિક ₹ 600 (તેમને એક જ બાળક છે.)
- (7) માલિક દ્વારા મૂળ પગારના 14% પ્રમાણે તેમના માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો આપવામાં આવે છે.
- (8) તેમના પ્રો. ફંડના ખાતામાં 8.15% ના દરે ₹ 40,000 વ્યાજ જમા થયેલ છે.
- (9) કંપની દ્વારા ડ્રાઈવર સાથેની કાર (1.8 CC)ની સગવડ આપેલ છે. જેનો ઉપયોગ ઓફિસ અને અંગત બંને હેતુ માટે થાય છે. આ મોટરકારનો સંપૂર્ણ નિભાવ ખર્ચ માલિક ચૂકવે છે.
- (10) તેમના પગારમાંથી નીચેની કપાતો કરવામાં આવેલ છે :
 - (a) પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં કર્મચારીનો ફાળો મૂળ પગારના 14%.
 - (b) વ્યવસાય વેરો વાર્ષિક ₹ 2,400.

અથવા

3. (A) શ્રીમાન ઈશ્વર 22 વર્ષ અને 8 મહિના નોકરી કરીને ખાનગી કંપનીમાંથી તા. 28-02-2023ના રોજ નિવૃત્ત થયા. તેમને ₹ 15,55,400ની ગ્રેયુઈટી મળી. વર્ષ 2022 અને 2023માં તેમનો મૂળ માસિક પગાર ₹ 90,000 અને ₹ 92,500 હતો. તેઓ ગ્રેયુઈટી ચુકવણી ધારા હેઠળ આવતા નથી. તેઓની આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે કરપાત્ર ગ્રેયુઈટીની રકમ શોધો. 7

3. (B) શ્રી રૂઢ અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનમાં માસિક ₹ 60,000ના મૂળ પગારથી નોકરી કરે છે. તેમને મૂળ પગારના 40% લેખે મોંઘવારી ભથ્થું મળે છે, જેની સંપૂર્ણ રકમ નિવૃત્તિના લાભો માટે લક્ષમાં લેવાય છે. માલિક તરફથી મૂળ પગારના 20% લેખે ઘરભાડા ભથ્થું પણ મળે છે. તેઓ માસિક ₹ 17,750 ઘરભાડું ચૂકવે છે. આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે કરમુક્ત ઘરભાડા ભથ્થાંની ગણતરી કરો. 7

4. શ્રીમાન ભારત ચાર મકાન-મિલકતોના માલિક છે. નીચે આપેલ માહિતીના આધારે આકારણી વર્ષ 2023-24ની તેઓની "મકાન મિલકતની આવક"ના શીર્ષક હેઠળની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો : 14

વિગત	I ચંદ્ર	II જવાહર	III તિરંગા	IV શિવ શક્તિ
(1) મકાનનો હેતુ	રહેઠાણ માટે ભાડે આપેલ	ધંધા માટે ભાડે આપેલ	સ્વ રહેઠાણ માટે	અંગત ધંધા માટે
(2) ખરેખર વાર્ષિક ભાડું	90,000	2,16,000	-	-
(3) પ્રમાણિત ભાડું	1,29,400	2,20,000	1,80,000	1,00,000
(4) વાજબી ભાડું	1,50,000	1,60,000	2,20,000	1,20,000
(5) મ્યુનિસિપલ આકારણી મૂલ્ય	96,000	2,00,000	2,00,000	1,40,000
(6) માલિકે ચૂકવેલ મ્યુનિસિપલ વેરા	15%	18%	5%	10%
(7) બાંધકામ સમય દરમિયાનનું લોનનું કુલ વ્યાજ	2,00,000	2,40,000	1,20,000	60,000
(8) પાછલા વર્ષનું લોનનું વ્યાજ	14,500	22,500	31,500	-
(9) વસૂલ ન થઈ શકે તેવું ભાડું	7,500	-	-	-
(10) મકાન ખાલી રહ્યાનો સમય	2 માસ	-	-	-
(11) બાંધકામ પૂર્ણ થયાની તારીખ	12-3-16	22-6-20	21-7-19	22-12-22

અથવા

4. (A) શ્રીમાન આદિત્ય એક મકાન-મિલકતના માલિક છે, જે ભાડે આપેલ છે. આ મકાનના બાંધકામ માટે તેઓએ તારીખ 1-1-2018ના રોજ 9% લેખે વ્યાજના દરે ₹ 20,00,000ની લોન લીધેલ હતી. આ મકાનનું બાંધકામ તારીખ 1-7-2019ના રોજ પૂર્ણ થયું હતું. તારીખ 30-9-2022ના રોજ તેઓએ સંપૂર્ણ લોન ભરી દીધી હતી. પાછલા વર્ષનું આ મકાનનું ગ્રોસ વાર્ષિક મૂલ્ય ₹ 2,85,000 હતું અને ભાડુઆતે ચૂકવેલ મ્યુનિસિપલ વેરા ₹ 15,000 હતા. આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે તેઓની "મકાન મિલકતની આવક" શીર્ષક હેઠળની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો. 7

4. (B) "ગ્રોસ વાર્ષિક મૂલ્ય" વિશે ટૂંકનોંધ લખો. 7

5. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ સાત)

14

- (1) આકારણી વર્ષ 2023-24 માટે 'હેલ્થ એન્ડ એજ્યુકેશન સેસ'ની ટકાવારી _____ છે.
(a) 2% (b) 3% (c) 4% (d) એકપણ નહિ
- (2) "શખસ"ની વ્યાખ્યાના સંદર્ભમાં "ગુજરાત યુનિવર્સિટી" શું ગણાય ?
(a) સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થા (b) શખસોનું મંડળ
(c) કૃત્રિમ રીતે કાયદેસરની વ્યક્તિ (d) એકપણ નહિ
- (3) નીચે જણાવેલ પૈકી આવકવેરા ધારા હેઠળ કોનો "ન્યાયકીય આવકવેરાના સત્તાવાળાઓ"માં સમાવેશ થતો નથી ?
(a) હાઈકોર્ટ (b) સેટલમેન્ટ કમિશન
(c) સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ (d) એકપણ નહિ
- (4) નીચેના પૈકી કઈ કરમુક્ત આવક ગણાય ?
(a) પગારની આવક (b) મકાન મિલકતનું ભાડું
(c) ખેતીની આવક (d) એકપણ નહિ
- (5) આવકવેરો ભરવાની જવાબદારી _____ પર આધારિત છે.
(a) રહેઠાણનો દરજ્જો (b) કુટુંબના સભ્યો
(c) ઉંમર (d) એકપણ નહિ
- (6) T.D.S.નું પુરું નામ જણાવો.
(a) Tax Deducted at Source (b) Tax Deducted from Salary
(c) Tax Deducted from Sales (d) એકપણ નહિ
- (7) સરકારી કર્મચારીને મળેલ અન-કોમ્યુટેડ પેન્શન _____ છે.
(a) સંપૂર્ણ કરપાત્ર (b) સંપૂર્ણ કરમુક્ત
(c) આંશિક કરમુક્ત (d) એકપણ નહિ
- (8) સરકારી કર્મચારીને મળેલ સંપૂર્ણ કરપાત્ર ભથ્થું _____ છે.
(a) મોંઘવારી ભથ્થું (b) ઘરભાડા ભથ્થું
(c) મનોરંજન ભથ્થું (d) એકપણ નહિ
- (9) બિન-સરકારી કર્મચારીને મળતાં મનોરંજન ભથ્થાંની વધુમાં વધુ કરમુક્ત રકમ _____ છે.
(a) ₹ 4,000 (b) ₹ 5,000 (c) ₹ 7,000 (d) એકપણ નહિ
- (10) પેટા-ભાડૂઆત પાસેથી મળેલ રકમ કયા શીર્ષક હેઠળ કરપાત્ર ગણાય ?
(a) પગાર (b) અન્ય સાધનોની આવક
(c) મકાન-મિલકત (d) એકપણ નહિ
- (11) મકાનના બાંધકામ સમય દરમિયાનના મૂડીકૃત વ્યાજની રકમ બાંધકામ પૂર્ણ થયા પછી કેટલા વર્ષ સુધી બાદ મળે ?
(a) 3 વર્ષ (b) 5 વર્ષ (c) 6 વર્ષ (d) એકપણ નહિ
- (12) ભાડે આપેલ મકાનનું મળવાનું બાકી ભાડું _____ છે.
(a) સંપૂર્ણ બાદ મળે (b) બાદ ન મળે
(c) આંશિક બાદ મળે (d) એકપણ નહિ